

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Hlušíkem, Ph.D. ve věci

žalobkyně:

Y. L. L. W.

státní příslušnost Bolívarovská republika Venezuela

toho času Pobytové středisko Havířov

sídlem Na Kopci 269/5, 735 64 Havířov – Dolní Suchá

zastoupena advokátkou Mgr. Beatou Kaczynskou

sídlem Masarykovy sady 76/18, 737 01 Český Těšín

proti

žalovanému:

Ministerstvo vnitra

sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 4. 2020, č. j. OAM-69/ZA-ZA11-BA04-2019, ve věci mezinárodní ochrany,

Shodu s prvopisem potvrzuje

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 27. 4. 2020, č. j. OAM-69/ZA-ZA11-BA04-2019, **se zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 130 Kč, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám advokátky Mgr. Beaty Kaczynské, sídlem Masarykovy sady 76/18, 737 01 Český Těšín.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobkyně se domáhala žalobou ze dne 27. 5. 2020 zrušení ve výroku označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo rozhodnuto tak, že se žalobkyni mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.
2. Žalobkyně namítá porušení ustanovení § 3, § 50 a § 68 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“) a zároveň namítá, že žalovaný nedostatečně zdůvodnil možnost udělení azylu podle § 14 zákona o azylu, resp. doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Podle žalobkyně došlo také k porušení čl. 3 a čl. 5 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod (dále jen „Úmluva“).
3. K věci samé žalobkyně připomněla, že jako hlavní důvod pro udělení mezinárodní ochrany uvedla obavy z pronásledování skupinou SEBIN – vnitřní zpravodajskou službou Venezuely – kteří se snažili dostat do bytu žalobkyně, chovali se agresivně. Žalovaný k tvrzením žalobkyně o uvedených obavách uvedl, že jsou zcela nevěrohodná a nemůže jim přikládat potřebnou důkazní hodnotu, když tato tvrzení žalobkyně podle žalovaného uvedla zcela účelově. Tento svůj závěr však žalovaný nepodporuje žádnými informacemi o zemi původu, neosvětlil jej. Pohovor s žalobkyní byl veden účelově k údajné nevěrohodnosti žalobkyně, přičemž položené otázky nesměřovaly ke zjištění rozhodných skutečností. Žalovaný tak nemá ke svým závěrům podklad ve spisovém materiálu. Žalobkyně poukázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 8. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, podle kterého „Lze konstatovat, že žalovaný nemůže ze svého posuzování vyloučit tvrzené skutečnosti např. pouze proto, že nelze vyloučit jiný průběh událostí, než ten předestřený žadatelem, či že existuje alternativní vysvětlení pro určité skutečnosti, které jsou stejně pravděpodobné. Žalovaný pominul, že existence obav z pronásledování nemusí být nezbytně založena na vlastní zkušenosti žadatele. Pokud měl žalovaný za to, že se události, které žalobkyně popsala, nestaly, měl tyto dle žalovaného sporné informace podrobit testu pravděpodobnosti.“ K tomu odkázala žalobkyně na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 12. 11. 2019, č. j. 30 Az 37/2018-73 a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2014, č. j. 5 Azs 14/2013-32. Možnost ověření pravdivosti a Shodu s prvopisem potvrzuje

věřohodnosti tvrzení žalobkyně měla být zorným úhlem při výběru relevantních informací o zemi původu. To žalovaný neučinil a bez dalšího konstatoval, že událost se skupinou SEBIN byla uvedena pouze účelově s cílem úspěšnosti žádosti o mezinárodní ochranu.

4. Žalobkyně se domnívá, že pouze na základě těchto skutečností není správní orgán oprávněn posuzovat její údajnou nevěrohodnost. Ačkoli ve zpochybnění věrohodnosti výpovědi žalobkyně spočívá základ argumentace žalovaného, žalovaný nijak neobjasňuje, jakým způsobem při posuzování věrohodnosti postupoval, jakou metodiku pro toto posouzení zvolil a na základě čeho vlastně dospěl k závěru o nevěrohodnosti výpovědi žalobkyně. Žalobkyně odkázala na odbornou literaturu, podle které lze vysledovat 5 indikátorů hodnověrnosti výpovědi žadatele, a sice: 1) vnitřní konzistentnost, 2) vnější konzistentnost, 3) dostatečně podrobná výpověď, 4) plauzibilita azylového příběhu a 5) chování žadatele¹.
5. Žalovaný také nezohlednil možnou příčinnou souvislost mezi nevolí žalobkyně účastnit se státních akcí, kdy z tohoto důvodu byla nucena opustit svou práci, dále její účasti na protivládních shromážděních a pronásledováním skupinou SEBIN.
6. Žalobkyně se dále neztotožňuje se závěrem žalovaného, že pokud by byla žalobkyně pro venezuelské státní orgány zájmovou osobou, zcela jistě by ji neumožnily zemi bez jakéhokoli problému opustit. K tomu odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 1. 2018, č. j. 10 Azs 254/2017-40.
7. Žalobkyně dále argumentovala ve vztahu k podmínkám pro udělení doplňkové ochrany. Připomněla zákonnou úpravu dle § 14a zákona o azylu a uvedla, že v jejím případě by její vycestování bylo v rozporu s čl. 3, 5 a Úmluvy. Již zprávy, které nashromáždil sám žalovaný jako podklad rozhodnutí, shodně potvrzují existenci hluboké humanitární krize ve Venezuele. Zprávy vypovídají o bezprecedentním porušování základních lidských práv na život (v důsledku mimosoudních poprav, zvýšené kriminality či celkově špatných životních podmínek) nebo práva nebýt mučen či podroben jiným formám nelidského a ponižujícího zacházení. Informace vyplývající z uvedených zpráv přitom potvrzují informace, které žalobkyně poskytla v rámci pohovoru ke své žádosti. Podle žalobkyně není její návrat do Venezuely možný a byl by porušením principu non refoulement.
8. Ve Venezuele dochází dlouhodobě k porušování základních lidských a politických práv obyvatel, když vládní a bezpečnostní složky tvrdě a agresivně potlačují jakékoli protestní akce. Obyvatelé jsou sužováni hladem a celou řadou nemocí, na které lidé umírají, ačkoliv se jedná o nemoci, na které je v jiných státech běžně dostupná léčba. Narůstá také počet obětí na lidských životech u občanů, kteří se rozhodnou podílet se na politickém odboji.
9. Ke zpravodajské službě SEBIN žalobkyně uvedla, že tato představuje silový orgán, který je přímo podřízen venezuelské viceprezidentce; je jedním z aktérů porušování lidských práv. Rada OSN pro lidská práva v roce 2019 publikovala zprávu, v níž se věnovala právě službě SEBIN, kdy byly zjištěny informace o nejméně 153 lidech, kteří bylo v letech 2014-2019 nedobrovolně zbaveni svobody, když jejich zadržení nemělo právní základ. Osoby byly vystaveny nelidskému a ponižujícímu zacházení, byli mučeni např. elektrickým proudem,

¹ Viz Camrda, Jakub : „Posuzování věrohodnosti žádostí o mezinárodní ochranu založených na konverzi k jiné víře nebo na odlišné sexuální orientaci“, Ročenka uprchlického práva 2017, Kancelář Veřejného ochránce práv, str. 239 - 241

waterboarding, dušení plastovými taškami, sexuální násilí apod. Ke službě SEBIN se vyjadřuje také organizace Amnesty International a Human Rights Watch.

10. Žalovaný měl také přihlédnout ke skutečnosti, že v případě nuceného vycestování by došlo k porušení práva na respektování soukromého a rodinného života, když v ČR žije sestra žalobkyně a zbytek její rodiny a žalobkyně by chtěla žít se svou rodinou pohromadě.
11. Závěrem má žalobkyně za to, že u ní jsou splněny podmínky také pro udělení humanitárního azylu. Odůvodnění napadeného rozhodnutí podle žalobkyně neobsahuje srozumitelné a jasné odůvodnění, proč žalobkyni nebyl humanitární azyl udělen.
12. Návrat do Venezuely by s ohledem na celkové životní podmínky v zemi představoval rozpor s čl. 2 a 3 Úmluvy, neboť by bylo ohroženo samotné přežití žalobkyně. Takovou situaci připouští i komentářová literatura.
13. Žalovaný navrhl žalobu zamítnout. Odkázal na napadené rozhodnutí a dále uvedl, že úvahy týkající se humanitárního azylu dostatečně rozvedl a zhodnotil všechny skutečnosti, připomněl judikaturu týkající se neexistence nároku na udělení humanitárního azylu. Také skutečnost, že v zemi původu žalobkyně existují problémy v oblasti lidských práv, sama o sobě nezakládá důvod udělení mezinárodní ochrany.

Zjištění z obsahu správního spisu

14. Ze správního spisu krajský soud pro účely soudního přezkumu rozhodnutí zjistil, že žalobkyně podala dne 20. 1. 2019 v Příjímacím středisku pro cizince Zastávka žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou v průběhu řízení odůvodnila tím, že se tajně účastnila proti vládních shromáždění, začala se zúčastňovat v roce 2017 a pokračovala v roce 2018, celkem asi 5-ti shromáždění. K dotazu, zda měla před odjezdem z vlasti nějaké problémy, uvedla, že dne 3. 12. 2018 k ní do bytu přišli nějakí lidé, to se stalo i jejímu synovci, který je právník, poradil jí, aby se někam schovala. Tito lidé se chovali agresivně, křičeli. Sousedka řekla žalobkyni, že tito lidé byli ze SEBIN, měli nápis na uniformě – na hrudníku. Konkrétním důvodem pak byl nedostatek všeho ve Venezuele, nejsou potraviny ani lékařská péče, lekla se návštěvy uvedených mužů dne 3. 12. 2018. Když tito lidé přijdou domů, člověk znervózní, protože neví, co může očekávat. V ČR má žalobkyně sestru, která je žadatelkou o mezinárodní ochranu.
15. Ve spise jsou založeny jako podklady rozhodnutí Informace OAMP ze dne 8. 8. 2019 o bezpečnostní a politické situaci v zemi původu, dále Zpráva Vysokého komisaře OSN pro lidská práva ze dne 5. 7. 2019 o lidských právech ve Venezuele a Zpráva o Venezuele vypracovaná Spolkovým úřadem pro migraci a uprchlíky (BAMF) ze září 2019.
16. Ze Zprávy Vysokého komisaře OSN pro lidská práva vyplývá, že v letech 2018 a 2019 se ve Venezuele zhoršila ekonomická a společenská krize, inflace prudce rostla do závažných výšin. Navzdory zvýšení minimální mzdy kupní síla klesla do té míry, že již nemůže být považována za životní minimum. V dubnu 2019 činila minimální mzda cca 7 USD na měsíc, což pokrylo cca 4,7% základního potravinového košíku. Nesprávné vynakládání zdrojů, korupce, nedostatečná údržba veřejné infrastruktury a nedostatečné investice mají za následek porušení práva na odpovídající životní úroveň v souvislosti se zhroucením veřejných služeb, jako je veřejná doprava, dostupnost elektřiny, vody a zemního plynu. Dochází k porušení práva na potraviny, včetně povinnosti státu zajistit ochranu obyvatelstva před hladověním. Ženy jako hlavní pečovatelky rodin věnují v průměru 10 hodin denně stáním ve frontách na potraviny; některé jsou nuceny směňovat sex za

potravin. Zoufalá je situace z hlediska práva na zdraví, objevila se znovu onemocnění, která již dříve byla pod kontrolou nebo vymýcená, včetně onemocnění, jimž lze zabránit očkováním (spalničky, záškrt). V období listopadu 2018 do února 2019 zemřelo 1557 lidí z důvodu nedostatku zdravotnických materiálů v nemocnicích.

17. Co se týče občanských a politických práv, pokouší se v průběhu posledních deseti let vláda nastolit komunikační hegemonii tím, že prosazuje vlastní verzi událostí a vytváří prostředí, které omezuje nezávislé sdělovací prostředky. Byla zdokumentována řada svévolného věznění lidí za vyjádření názorů v sociálních médiích. Opatření vlády směřují k neutralizaci, potlačování a kriminalizaci politických protivníků a lidí kritizujících vládu. Opatření prezidenta republiky dále vedou k militarizaci státních institucí. Výzvědné služby SEBIN (Bolívarovská národní výzvědná služba) a DGCIM (Generální ředitelství vojenské kontrarozvědky) se dopouštějí svévolného věznění, špatného zacházení a mučení politických protivníků a jejich příbuzných. Přijímané zákony umožňují kriminalizovat opozici a každého, kdo vládu kritizuje. Během určitých politických protestů některé bezpečnostní složky užili nepřiměřenou sílu, aby vyvolaly strach a odradily od dalších demonstrací; za období od ledna do května bylo zdokumentováno 66 úmrtí v souvislosti s demonstracemi. Dále byly zdokumentovány případy sexuálního a genderového násilí spáchaného na ženách a dívkách ve vazbě, zejména příslušníky SEBIN a DGCIM.
18. Cílené represálie vlády se projevují velkým množstvím případů porušování lidských práv, které se může rovnat perzekuci z politických důvodů. Stát systematicky odepíral obětem porušování lidských práv jejich právo na pravdu, spravedlnost a odškodnění.
19. Z informací OAMP ze dne 8. 8. 2019 o bezpečnostní a politické situaci ve Venezuele dále vyplývá, že organizace Freedom House přidělila ve Zprávě Svoboda ve Světě 2019 status „nesvobodná“ a zemi hodnotí v sedmistupňové škále stupněm 7 v oblasti politických práv i občanských svobod. Přestože ústava stanoví, že žádná osoba nebude vystavena krutému, nelidskému nebo ponižujícímu trestání, objevily se věrohodné zprávy o tom, že bezpečnostní složky mučily a týraly zadržené osoby.
20. Obdobně ze Zprávy o Venezuele vypracované Spolkovým úřadem pro migraci a uprchlíky (BAMF) ze září 2019 vyplývá, že Venezuelská vláda postupuje proti opozičnímu hnutí, ale také proti jednotlivým osobám různými prostředky, když prioritou je udržení moci vládního systému. Díky úzkému propojení kriminality a bezpečnostních služeb mají bezpečnostní úřady a jejich pracovníci podstatný zájem na tom, aby chránili stávající poměry. Cílená opatření směřují zejména proti exponovaným jednotlivcům, proti účastníkům demonstrací a obecně proti mladým lidem v městských čtvrtích, které jsou považovány za opoziční, nebo existuje podezření, že by se mohly přidat k opozici. Od roku 2014, intenzivněji od roku 2017, je postup proti osobám a územím, které jsou v nemilosti, stále otevřenější. To zahrnuje svévolná zadržení, praxi „zmizení“ a zjevně i beztrestné využívání mučení ve věznicích, jakož i přímé policejní násilí. Zčásti se stírají hranice mezi politickým pronásledováním a trestním stíháním.
21. Venezuela disponuje řadou bezpečnostních služeb a největší armádou v regionu, která se různou měrou podílí na potírání opozice, pašeráctví a korupce. Kriminalita, která se vymkla kontrole, limituje možnosti normálního trestního stíhání. Co se týče služby SEBIN, uvádí Zpráva výslovně, že se jedná o zpravodajskou službu, k jejímž klíčovým úkolům patří mimo jiné zajištění moci pro vládu; má dlouhou tradici v porušování lidských práv v zájmu příslušné vlády.

22. Dne 18. 12. 2019 byla žalobkyně seznámena s podklady rozhodnutí, kdy uvedla, že se k obsahu dokumentů nechce vyjádřit, syn ji neustále informuje o situaci ve Venezuele. Doplnění podkladů nenavrhla a neuvedla další skutečnosti pro účely posouzení její žádosti o udělení mezinárodní ochrany.
23. Následně rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím. Dospěl k závěru, že žalobkyni nesvědčí žádný z důvodů udělení azylu podle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu, když neuvedla žádné skutečnosti svědčící o tom, že by ve své vlasti měla potíže s uplatňováním politických práv a svobod či že by mohla pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušenství k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů. Již při poskytnutí údajů k její žádosti žalobkyně uvedla, že nemá žádné politické přesvědčení, nikdy nebyla členem žádné politické strany ani skupiny. Uvedla sice následně, že se od roku 2017 do února či března 2018 účastnila tajně 5 protivládních shromáždění, sama ale přiznala, že na nich nezastávala žádnou významnou funkci a nikdy v souvislosti s účastí neměla žádné problémy. Žalovaný dále konstatoval zjevnou snahu žalobkyně legalizovat svůj pobyt na území ČR. K hospodářské situaci ve Venezuele žalovaný uvedl, že si je vědom ekonomických obtíží, avšak ekonomická nouze v zemi původu ještě nečiní z dané osoby uprchlíka ve smyslu Úmluvy o právním postavení uprchlíků.
24. Co se týče tvrzení žalobkyně, že se dne 3. 12. 2018 měli u dveří jejího bytu objevit lidé ze SEBIN, považoval toto tvrzení žalovaný za zcela nevěrohodné a nemůže mu přikládat potřebnou důkazní hodnotu, neboť toto žalobkyně uvedla zcela zjevně účelově s cílem dosáhnout pozitivního rozhodnutí ve věci. Žalobkyně vycházela pouze ze sdělení její sousedky, sama nikdy do kontaktu se SEBIN nepřišla. Ani stran údajné návštěvy SEBIN u jejího synovce nebyla žalobkyně schopna říci bližší podrobnosti. Je otázkou, zda k incidentu vůbec došlo.
25. Žalovaný dále dospěl k závěru, že nebyly naplněny podmínky pro udělení azylu z důvodů uvedených v § 13 a § 14 zákona o azylu. Ač z podkladů rozhodnutí vyplývá, že v zemi probíhá hospodářská krize, je evidentní z výpovědi samotné žalobkyně, že ona sama nedostatkem potravin nikdy netrpěla.
26. Při hodnocení naplnění podmínek na udělení doplňkové ochrany dospěl žalovaný k závěru, že podmínky uvedených ustanovení nejsou naplněny; žalobkyně nesdělila žádnou skutečnost, na základě kterých by jim mohla hrozit v případě návratu do vlasti vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti. Žalovaný připomněl, že z judikatury ESLP vyplývá, že pouhá možnost špatného zacházení nemá sama o sobě za následek porušení čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv; aby bylo možno pokládat trest za ponižující, musí ponižení a pokoření, které jej provázejí, dosáhnout mimořádného stupně úrovně. K takovému závěru žalovaný nedospěl.

Posouzení věci krajským soudem

27. Krajský soud předesílá, že ve věci již jednou rozhodl, a to rozsudkem ze dne 28. 6. 2021, kterým napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, a to mj. pro nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů ve vztahu k odůvodnění rozhodnutí žalovaného stran hodnocení nevěrohodnosti výpovědi žalobkyně. Tento rozsudek byl však zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 10. 2021, č. j. 1 Azs 227/2021-21. V něm dospěl kasační soud zejména k následujícím závěrům:

„Nejvyšší správní soud se přitom neztotožňuje se závěrem krajského soudu, že z obsahu rozhodnutí stěžovatele není zřejmé, na základě čeho dospěl k závěru o nevěrohodnosti výpovědi žalobkyně. Stěžovatel ve svém rozhodnutí zdůvodnil, proč tvrdí žalobkyně, že se dne 3. 12. 2018, když nikdo z členů její domácnosti nebyl doma, u dveří jejího bytu objevili „lidé ze SEBIN“ domáhající se vstupu, označil za zcela nevěrohodné a nepřiznal mu potřebnou důkazní hodnotu. Tento závěr postavil na několika skutečnostech: žalobkyně vycházela pouze ze sdělení sousedky, která příslušníky viděla, aniž by otevřela dveře; žalobkyně sama nikdy do kontaktu se SEBIN nepřišla; nikdy ji nekontaktovali a neměla s nimi žádné problémy; žalobkyně neznala žádné podrobnosti o návštěvě SEBIN u jejího synovce, který měl vědět, proč byli u něj, ale nikoli již, proč navštívili i ji; od údajné návštěvy až do ledna 2019, kdy odjela ze země, ji nikdo nekontaktoval; syn doposud žije bez problémů na stejné adrese; nikdy neměla žádné problémy se státními či bezpečnostními složkami; zemi mohla bez problémů opustit; a také na skutečnosti, že sama žalobkyně uvedla, že v případě návratu jí nic nehrozí. Je tedy zřejmé, že rozhodnutí stěžovatele obsahuje úvahu o tom, proč dospěl k závěru, že tvrzení žalobkyně je nevěrohodné, a jeho rozhodnutí je v této části přezkoumatelné.

Krajský soud tedy pochybil, pokud výše uvedené úvahy stěžovatele označil za nepřezkoumatelné. Ostatně krajský soud sám závěr o nepřezkoumatelnosti hodnocení stěžovatele popírá tím, že se jím věcně zabývá – namítá, že žalobkyně nemohla popsat bližší podrobnosti incidentu se SEBIN u ní doma ani u jejího synovce, neboť u nich nebyla přítomna. Ani skutečnost, že se do doby jejího odjezdu podobná událost již neopakovala, nemůže dle krajského soudu snížit důvodnost jejích obav. Proto stěžovatele zavázal, aby věrohodnost žalobkyně hodnotil v souladu s judikaturou (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 8. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70) i odbornou literaturou. Za takové situace, kdy se krajský soud navzdory prvotnímu závěru o nepřezkoumatelnosti správního rozhodnutí zabýval jeho důvody věcně a nesouhlasil s jejich hodnocením, bylo na místě, aby stěžovateli podrobněji vysvětlil, v čem je jeho hodnocení chybné a jak toto pochybení napravit.

Kasační soud nepřisvědčuje stěžovateli v tom, že použití výrazu „nevěrohodné tvrzení“ bylo pouze terminologickou chybou a mělo se jednat spíše o odůvodnění, proč pronásledování v případě žalobkyně není přiměřeně pravděpodobné. Z dané části rozhodnutí je zřejmé, že se stěžovatel věnuje právě hodnocení věrohodnosti tvrzení žalobkyně. Současně některými argumenty, které mají zakládat nevěrohodnost žalobkyně, stěžovatel zdůvodňuje i absenci jakýchkoli známek pronásledování. Nejvyšší správní soud v argumentech, které stěžovatel použil („ostatně i sama jmenovaná prohlásila, že jí v případě návratu do vlasti nic nehrozí“) spatřuje spíše určitý zárodek hodnocení příčinné souvislosti mezi azylově relevantním důvodem (zastávání určitých politických názorů) a odůvodněnými obavami z pronásledování (ze strany SEBIN). Je totiž pravdou, že žalobkyně sama během správního řízení uvedla, že v souvislosti s účastí na protivládních shromážděních žádné problémy neměla. Tento aspekt však krajský soud ve svém rozsudku nepřezkoumával.

...

Krajský soud stěžovatele zavázal, aby znovu vyhodnotil věrohodnost tvrzení žalobkyně ve vztahu k incidentu se SEBIN, jež je zásadní pro určení, zda žalobkyni hrozí vážná újma podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Kasační soud odkazuje na body 24 a 25 tohoto rozsudku, kde se již k přezkumu této části rozhodnutí žalovaného vyjádřil, a jimiž se krajský soud bude

řídít i ve vztahu k hodnocení, zda je na místě udělit žalobkyni doplňkovou ochranu podle § 14a odst. 1 ve spojení s § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Nejvyšší správní soud pouze dodává, že institut doplňkové ochrany nevyžaduje, aby žadatel pocítoval důvodné obavy z vážné újmy v případě návratu pro jakýkoli azylově relevantní důvod. Stěžovatel tedy neposuzuje příčinnou souvislost jako v případně hodnocení, zda žadateli udělí azyl, či nikoli. Pro udělení doplňkové ochrany je tedy bezpředmětné, že žalobkyně během pohovoru uvedla, že zastávání jejích politických názorů (které projevovala prostřednictvím účasti na protivládních demonstracích) jí nezpůsobilo žádné problémy.“

28. Krajský soud následně opětovně přezkoumal v mezích žalobních bodů dle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), vázán závazným právním názorem kasačního soudu ve smyslu § 110 odst. 4 s. ř. s., a dospěl opětovně k závěru, že žaloba je důvodná. Ve věci rozhodl bez jednání v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s.
29. Stěžejní námitka žalobkyně směřuje proti vyhodnocení její výpovědi o incidentu ze strany bezpečnostní složky SEBIN dne 3. 12. 2018 jako zcela nevěrohodné a zcela zřejmě účelové. Tato námitka je důvodná. Žalovaný svůj závěr o nevěrohodnosti svého tvrzení stran předmětného incidentu vystavěl na tom, že ji bezpečnostní složky nikdy nekontaktovali a neměla s nimi žádné problémy; žalobkyně neznala žádné podrobnosti o návštěvě SEBIN u jejího synovce, který měl vědět, proč byli u něj, ale nikoli již, proč navštívili i ji; od údajné návštěvy až do ledna 2019, kdy odjela ze země, ji nikdo nekontaktoval; syn doposud žije bez problémů na stejné adrese; nikdy neměla žádné problémy se státními či bezpečnostními složkami; zemi mohla bez problémů opustit; a také na skutečnosti, že sama žalobkyně uvedla, že v případě návratu jí nic nehrozí. Uvedené skutečnosti nemohou vést k závěru o nevěrohodnosti výpovědi žalobkyně, neboť žádná z uvedených skutečností o nevěrohodnosti výpovědi žalobkyně nesvědčí, a to jak samostatně, tak ve svém souhrnu. Naopak, jedná se o ucelenou výpověď vzájemně nerozporných skutečností, které vypovídají o tom, jak žalobkyně celou situaci vnímala. Je přitom např. zřejmé, že pokud sama žalobkyně nebyla přítomna tomu, kdy se u dveří jejího bytu měla nacházet SEBIN, či nebyla přítomna obdobně podobnému incidentu u svého synovce, nemůže již z logiky věci sama popsat bližší podrobnosti incidentu.
30. Uvedené vnímání popsanych skutečností žalobkyní přitom neznamená, že již samotná informace o přítomnosti uvedené bezpečnostní složky v blízkosti obydli žalobkyně nebyla schopna vyvolat odůvodněnou obavu z následného jednání SEBIN. Na tom nic nemění ani skutečnost, že se do doby odjezdu podobný incident, jak vyplývá z tvrzení žalobkyně, neopakoval.
31. Žalovaný na nesprávném hodnocení výpovědi žalobkyně jako nevěrohodné přitom postavil svou argumentaci, a to jak v části týkající se důvodů pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 zákona o azylu, tak následně podle § 14 a § 14a zákona o azylu. To však činí napadené rozhodnutí nezákonné, neboť žalovaný se v důsledku svého pochybení nezabýval podrobně vztahem žalobkyní tvrzených obav ohledně jednání SEBIN ve vazbě na informace, vyplývající z podkladů rozhodnutí, shromážděných samotným žalovaným.
32. Z těch lze totiž ve vztahu ke službě SEBIN učinit podstatná zjištění. Vyplývá z nich například, že SEBIN je zpravodajskou službou, k jejímž klíčovým úkolům patří mimo jiné

zajištění moci pro vládu; má dlouhou tradici v porušování lidských práv v zájmu příslušné vlády. Tato výzvědná služba se dopouští svévolného věznění, špatného zacházení a mučení politických protivníků a jejich příbuzných.

33. Touto optikou bude namísto se zabývat také účastí žalobkyně na protivládních demonstracích (kde žalovaný tvrzení žalobkyně nerozporoval), a to zejména s přihlédnutím k celkové politické a bezpečnostní situaci v zemi původu žalobkyně, jak vyplývá z podkladů rozhodnutí shromážděných žalovaným (viz body 16 – 21 tohoto rozsudku) a z nich vyplývajících závěrů o dlouhodobém a intenzivním porušování lidských práv ve Venezuele, zvláště pak v oblasti uplatňování politických práv odpůrci současné vlády. V tomto ohledu není podle krajského soudu významné, zda žalobkyně byla členkou nějakého politického hnutí, či že dle vlastního tvrzení neměla politické přesvědčení, neboť z její výpovědi je zřejmé, že nejenže nesouhlasila s politikou současné vlády, ale aktivně se účastnila demonstrací proti vládě.
34. V dalším řízení na žalovaném, aby se při závěru učiněném krajským soudem, že tvrzení žalobkyně z důvodů, pro které tak učinil žalovaný, nevěrohodná nejsou, blíže a hlouběji zabýval možným vztahem či souvislostí jednání složky SEBIN a tvrzených obav žalobkyně. Žalovaný přitom neopomene jak judikaturní závěry, na které správně poukázala žalobkyně, zejm. obsažené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 8. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, tak odbornou literaturu.
35. Obecně vzato lze podle krajského soudu jednání ze strany vládních složek Venezuely směřující k potlačení a porušení lidských práv již samo o sobě charakterizovat jako pronásledování ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o azylu; žalovaný se bude muset vypořádat s tím, zda toto jednání působilo v převážné míře také vůči žalobkyni či zda byly u žalobkyně dány důvodné obavy z takového jednání vůči ní. Stranou nesmí zůstat skutečnost, že cílené represálie vlády se projevují velkým množstvím případů porušování lidských práv, kteří se může rovnat perzekuci z politických důvodů.
36. Pokud se týče námitky nesprávného posouzení podmínek pro udělení doplňkové ochrany žalobkyni ve smyslu § 14a zákona o azylu, také tu shledává krajský soud důvodnou.
37. Podle odst. 1 citovaného ustanovení se doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.
38. V odst. 2 tohoto ustanovení je vymezeno, co se podle zákona o azylu považuje za vážnou újmu:
 - a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
 - b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,
 - c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo

d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

39. Žalovaný dospěl k závěru o nenaplnění podmínek podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, přičemž podstatná část argumentace byla založena opětovně na nesprávném závěru o nevěrohodnosti tvrzení žalobkyně. Bude tudíž na žalovaném, pokud v souladu s výše uvedenými pokyny i přes uvedené dospěje k závěru, že nejsou naplněny podmínky pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 písm. a) či b) zákona o azylu, aby se s ohledem na zásadní obsah vyplývající z podkladů rozhodnutí zabýval opětovně tím, zda v případě žalobkyně již při návratu do země původu nehrozí mučení či nelidské zacházení. Neopomene přitom jednoznačný závěr prezentovaný v kasačním rozsudku, že „...*institut doplňkové ochrany nevyžaduje, aby žadatel pocítoval důvodné obavy z vážné újmy v případě návratu pro jakýkoli azylově relevantní důvod. Stěžovatel tedy neposuzuje příčinnou souvislost jako v případně hodnocení, zda žadateli udělí azyl, či nikoli. Pro udělení doplňkové ochrany je tedy bezpředmětné, že žalobkyně během pohovoru uvedla, že zastávání jejích politických názorů (které projevovala prostřednictvím účasti na protivládních demonstracích) jí nezpůsobilo žádné problémy.*“
40. Oproti tomu krajský soud neshledal důvodnou námitku týkající se nesprávné aplikace § 14 zákona, když krajský soud shodně s žalovaným neshledal důvody pro udělení tzv. humanitárního azylu. Zároveň má krajský soud za to, že napadeným rozhodnutím nemůže dojít k zásahu do práva na rodinný život žalobkyně.

Závěr a náklady řízení

41. Krajský soud s ohledem na veškeré uvedené skutečnosti napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1, 4 s. ř. s. a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, v němž bude žalovaný ve smyslu § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán právním názorem vyloveným v tomto rozsudku.
42. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobkyně byla v řízení úspěšná a má tak vůči žalovanému právo na náhradu nákladů řízení. Náklady řízení žalobkyně jsou tvořeny poštovním spojením s podáním žaloby a dalšími podáními v průběhu řízení, jak vyplývá ze spisu, v celkové výši 130 Kč (v řízení o kasační stížnosti byla žalobkyně zastoupena jí ustanovenou advokátkou a krajskému soudu není známo, že by žalobkyně sama vynaložila v souvislosti s uvedeným řízením jakékoli náklady). Soud proto uložil žalovanému zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení tuto částku, a to k rukám advokátky, která ji v řízení zastupovala, když žalobkyni byla k jejich ochraně ustanovena. Vzhledem k odlišné úpravě s. ř. s. a o. s. ř., týkající se nabytí právní moci rozhodnutí (srov. § 54 odst. 5 s. ř. s., § 159, § 160 odst. 1 o. s. ř.), uložil soud žalovanému povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku.
43. O odměně ustanovené zástupkyně žalobkyně bude rozhodnuto po právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je **přípustná** kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu. Nepřípustná je taková kasační stížnost, na níž dopadají výluky z přípustnosti stanovené v § 104 s. ř. s.

[Zadejte text.]

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava 20. prosince 2021

JUDr. Petr Hlušík, Ph. D.

samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje